
DROGA DO SPOŁECZNEJ ZMIANY

OBYWATELSKA MISJA,
BIZNESOWE PODEJŚCIE
NGO W NOWEJ
RZECZYWISTOŚCI

Tytuł: Droga do społecznej zmiany.

Obywatelska misja, Biznesowe podejście. NGO w nowej rzeczywistości

Uwaga!

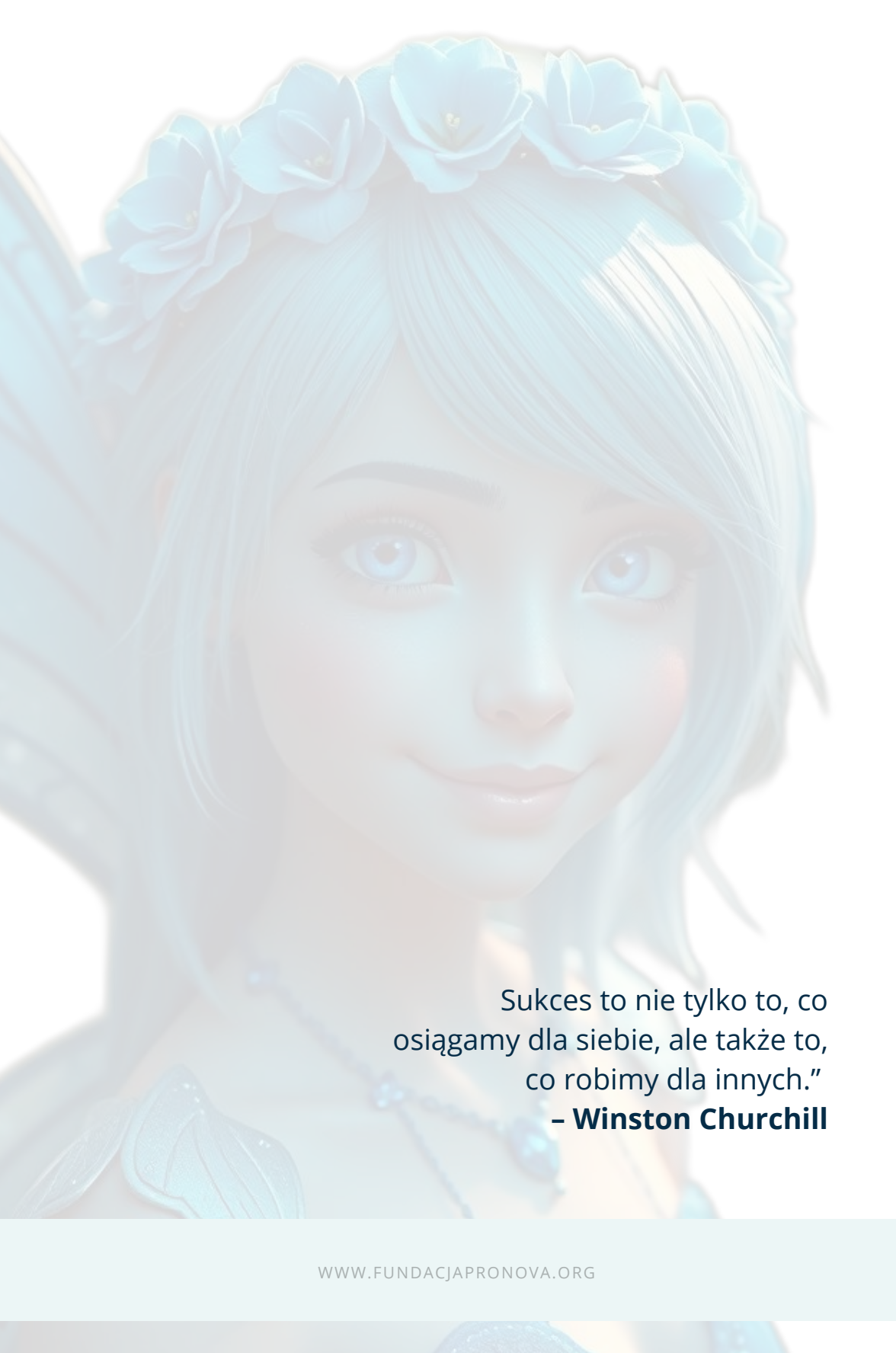
Informacje zawarte w tym przewodniku mają wyłącznie charakter informacyjny i nie stanowią porady ani konsultacji.

spis treści

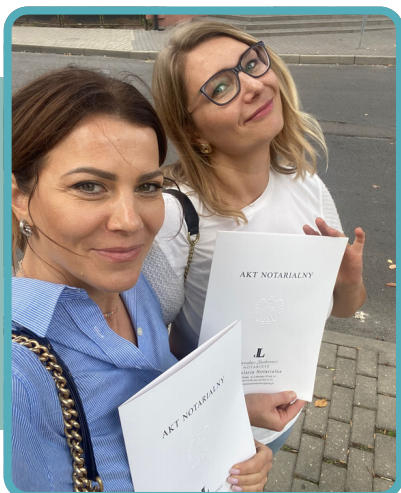
CZĘŚĆ I – DLA ZIELONYCH

1. Fundacja czy stowarzyszenie – co wybrać?
 - Różnice formalne i praktyczne
 - Kiedy fundacja, a kiedy stowarzyszenie
2. Jak założyć fundację lub stowarzyszenie krok po kroku
 - Etapy rejestracji z podziałem na oba typy NGO
 - Główne dokumenty i osoby zaangażowane
3. Gdzie złożyć dokumenty i co dalej?
 - KRS, urząd skarbowy, bank, urząd statystyczny
 - NIP, REGON – czym są i jak je zdobyć
4. Statut i inne wzory dokumentów
 - Wzór statutu fundacji
 - Wzór statutu stowarzyszenia
 - Wniosek do KRS
 - Zgłoszenia do US, GUS, konta bankowego
5. Kluczowe pojęcia NGO – słowniczek
 - NGO, KRS, NIP, REGON, działalność statutowa vs gospodarcza
 - Odpłatność, cel statutowy, RODO, wolontariat
6. Obowiązki po rejestracji – co musisz zgłaszać i gdzie
 - Rejestracje, zmiany, zgłoszenia członków zarządu, zmiana statutu
7. Sprawozdania – co, kiedy i komu
 - Finansowe i merytoryczne – terminy i obowiązki
 - Przykład sprawozdania krok po kroku
8. Księgowość – kto może ją prowadzić i jak
 - Czy możesz prowadzić samodzielnie
 - Programy księgowe dla NGO
 - Księgowość uproszczona i pełna
9. Rachunek bankowy – jak założyć konto dla NGO
 - Czym się różni od prywatnego konta
 - Dokumenty potrzebne w banku
 - Na co uważać przy podpisywaniu umowy

Sukces to nie tylko to, co
osiągamy dla siebie, ale także to,
co robimy dla innych.”
– **Winston Churchill**

Od nas kilka słów

„Natalia, trzeba działać!” – powiedziała Justyna. A już po kilku tygodniach, wracając od notariusza po sporządzeniu statutu Fundacji Pronova, nie mogłyśmy powstrzymać radości. To był moment, który długo czekał na swoją realizację, a teraz stałyśmy u progu czegoś wielkiego. Nasze doświadczenie w prowadzeniu działalności społecznych, które zdobyłyśmy w Wielkiej Brytanii, nauczyło nas, jak ogromną siłę mają inicjatywy oddolne.

Przekonałyśmy się, jak ważne jest wspieranie tych, którzy potrzebują pomocy, a także jak ogromny wpływ na otoczenie mogą mieć nasze działania, nawet te małe, lokalne.

Decyzja o założeniu fundacji była naturalnym procesem wynikającym z naszych działań na rzecz społeczeństwa oraz chęci pomagania innym z wykorzystaniem umiejętności, które posiadamy. Przez długi czas angażowaliśmy się w inicjatywy wspierające lokalną społeczność, zauważając, jak nasze doświadczenie i wiedza mogą przynieść realne zmiany. W miarę jak nasza praca rozwijała się, stawało się coraz bardziej oczywiste, że potrzebujemy struktury, która pozwoli nam działać na szerszą skalę, dotrzeć do większej liczby osób i skuteczniej realizować nasze cele.

Założenie fundacji stało się kolejnym krokiem w naszym dążeniu do tworzenia pozytywnego wpływu na otaczający nas świat. Dziś, jako fundacja, mamy możliwość kontynuowania naszych działań w sposób bardziej zorganizowany, profesjonalny i długoterminowy, zachowując naszą misję pomocy innym i dzielenia się posiadanymi zasobami.

Powodzenia

Justyna i Natalia

Jak założyć NGO?

Zamierzasz działać na rzecz innych i myślisz o założeniu organizacji pozarządowej? Super decyzja! Ale... od czego zacząć? Na początek musisz wybrać formę prawną: fundacja czy stowarzyszenie? A potem przejść przez kilka formalności. Spokojnie – to wszystko da się ogarnąć. Poniżej znajdziesz klarowny przewodnik krok po kroku.

FUNDACJA CZY STOWARZYSZENIE – CO WYBRAĆ?

Na etapie wyboru rodzaju działalności warto zastanowić się nad formą prawną, która definiuje dalsze działanie w obrębie struktury organizacji. Jaka jest różnica między fundacją a stowarzyszeniem? Na początku poznaj definicję i cechy każdej z nich.

Fundacja to organizacja pozarządowa działająca non-profit, czyli bez celu zarobkowego. Tworzy ją jedna osoba lub grupa osób – zwanych fundatorami – którzy przekazują majątek, aby wspierać ważny cel społeczny, edukacyjny, kulturalny, charytatywny itp. czyli cele statutowe. Działanie fundacji reguluje.

Fundacja funkcjonuje na podstawie statutu fundacji, który definiuje władze sprawujące opiekę nad majątkiem, źródła majątku oraz sposoby realizacji celów. Fundacja działa na podstawie ustawy o fundacjach z 1984 roku.

Proces utworzenia fundacji rozpoczyna się od złożenia oświadczenia woli odnośnie do ustanowienia organizacji pozarządowej (przed notariuszem) przez osobę fizyczną (fundatora). Fundacja uzyska własną osobowość prawną dopiero po uzyskaniu wpisu w KRS

Stowarzyszenie – to organizacja pozarządowa, w obrębie której można sklasyfikować dwie formy działalności: stowarzyszenie rejestrowe oraz stowarzyszenie zwykłe. Stowarzyszenie to organizacja skupiająca osoby, które chcą rozwijać swoje zainteresowania lub osiągnąć wyznaczone cele społeczne, kulturalne czy naukowe.

Stowarzyszenie posiada osobowość prawną i może prowadzić działalność gospodarczą zgodną ze swoimi celami statutowymi. Różnica między nimi obejmuje rejestrację w Krajowym Rejestrze Sądowym (stowarzyszenia zwykłe istnieją jedynie w ewidencji stowarzyszeń prowadzonej przez starostę). Zgodnie z przepisami stowarzyszenie to organizacja o dobrowolnym samorządnym i trwałym charakterze powstała ze wspólnej inicjatywy minimum 7 członków (dla stowarzyszeń rejestrowanych) oraz 3 członków (dla stowarzyszeń zwykłych). Stowarzyszenia funkcjonują w celach niezarobkowych, a członkowie muszą określić statut organizacji m.in. nazwę, teren działania, cele i sposoby ich realizacji, władze oraz sposób uzyskiwania nakładów finansowych.

Fundacja i Stowarzyszenie: Analiza Porównawcza Kluczowych Aspektów

	FUNDACJA	STOWARZYSZENIE
Struktura	- Może założyć samodzielnie jedna osoba (fundator). - Nie ma członków, są beneficjenci korzystający z jej działalności.	- Do założenia stowarzyszenia rejestrowego potrzeba co najmniej 7 osób – założycieli. - Do założenia stowarzyszenia zwykłego potrzeba co najmniej 3 osoby – założycieli. - Posiada członków, którzy aktywnie uczestniczą w życiu organizacji.
Finanse	- Musi posiadać majątek początkowy (tzw. fundusz założycielski), minimum 1 000 zł. - Jeżeli fundacja planuje prowadzić działalność gospodarczą, często wymagany jest dodatkowy wkład (np. kolejne 1 000 zł).	- Nie wymaga posiadania majątku na start. - Nakłady finansowe uzyskuje w sposób określony w statucie (np. składki członkowskie, darowizny, dotacje).
Zarządzanie	- Zarządza nią fundator (często powołuje zarząd) i zarząd fundacji. - Zarząd fundacji jest powoływany przez fundatora i działa zgodnie z jego wytycznymi oraz celem statutowym. - Zarząd fundacji ma większą autonomię w podejmowaniu decyzji.	- Decyzje podejmuje walne zebranie członków. - Zarząd stowarzyszenia wybierają członkowie organizacji. - Zarząd jest odpowiedzialny za realizację celów statutowych i bieżące zarządzanie stowarzyszeniem.
Cel działania	- Lepsza do realizacji konkretnych, „projektowych” celów. - Cele statutowe są określone przez fundatora i z reguły bardziej skoncentrowane na realizacji konkretnego dobra społecznego (np. pomoc charytatywna, edukacja).	- Dobra do działania grupowego i społecznościowego. - Zwykle skupia się na realizacji wspólnych celów swoich członków (mogą to być cele kulturalne, sportowe, edukacyjne czy społeczne).
Elastyczność	Mniej elastyczna w zarządzaniu zmianami w statucie i celach, ponieważ te są silnie związane z wolą fundatora.	Bardziej demokratyczna i elastyczna, ponieważ decyzje o kierunku działania i zmianach w statucie podejmowane są przez członków.

	FUNDACJA	STOWARZYSZENIE
Rejestracja	- Rejestracja wymaga sporządzenia aktu fundacyjnego przez fundatora oraz wniesienia określonego wkładu finansowego. - Po sporządzeniu statutu fundację należy zarejestrować w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS).	- Aby założyć stowarzyszenie rejestrowe, wystarczy zebranie co najmniej siedmiu osób, które uchwalą statut i wybiorą zarząd. - Następnie stowarzyszenie musi zostać zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS).
Obowiązki	Obowiązki związane z prowadzeniem fundacji spoczywają głównie na zarządzie i ewentualnie na innych powołanych organach.	- Członkowie mają prawo do aktywnego udziału w życiu organizacji (udział w walnych zebraniach, głosowanie, wybór zarządu). - Obowiązki członków mogą obejmować opłacanie składek i wspieranie działań stowarzyszenia.
Podstawa prawna	- Podstawa prawna: Ustawa o fundacjach z dnia 6 kwietnia 1984 roku. - Nadzór zewnętrzny: Minister nadzoruje działalność fundacji, starosta sprawuje kontrolę.	- Podstawa prawna: Ustawa Prawo o stowarzyszeniach z dnia 7 kwietnia 1989 roku. - Nadzór zewnętrzny: Starosta lub prezydenci miast na prawach powiatu.
Powód likwidacji	Wyczerpanie środków finansowych, osiągnięcie ustanowionego celu.	Zmniejszenie liczby członków poniżej wymaganego minimum (7 dla rejestrowego).

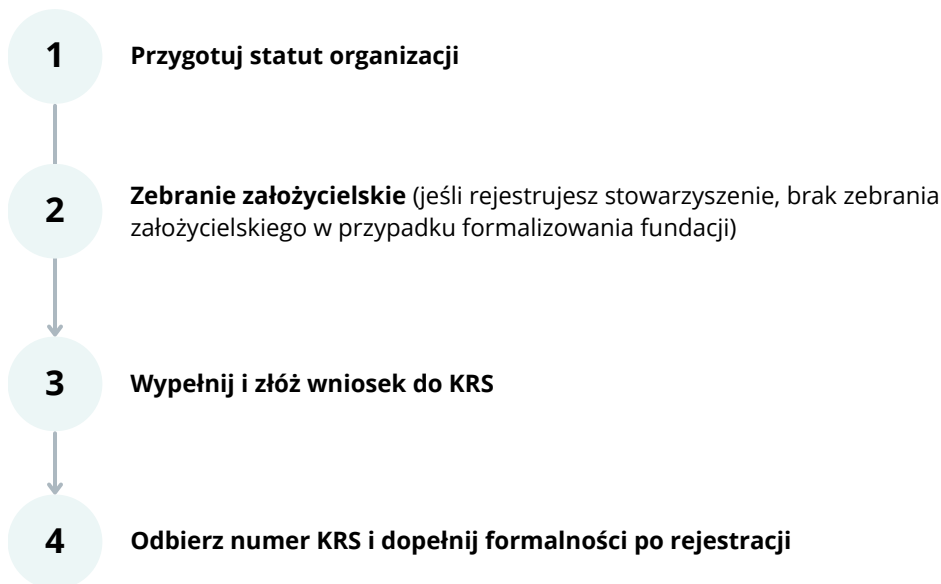
Podsumowanie

Decyzja o wyborze między fundacją a stowarzyszeniem powinna być uzależniona od celów, które chcemy osiągnąć, oraz od zasobów, jakimi dysponujemy. Wybór między stowarzyszeniem a fundacją zależy od specyfiki działań, które organizacja planuje realizować.

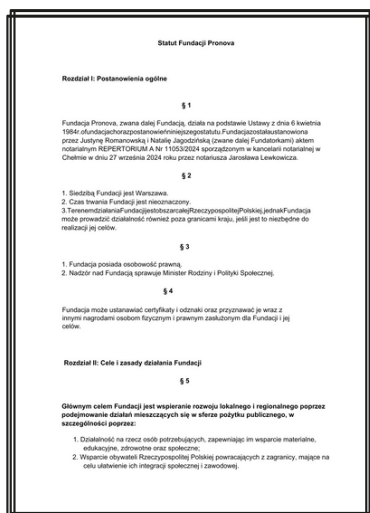
Stowarzyszenia są bardziej kolektywne, skupiają się na wspólnych celach swoich członków i są zarządzane demokratycznie. Fundacje natomiast są bardziej zorientowane na realizację konkretnego dobra społecznego, zarządzane przez zarząd powoływany przez fundatora i działają zgodnie z jego wytycznymi.

Wybierz fundację, jeśli chcesz działać samodzielnie, realizować projekty, pozyskiwać granty i zarządzać nimi centralnie. Postaw na stowarzyszenie, jeśli działasz w grupie i zależy Ci na wspólnym decydowaniu i członkostwie.

Krok po kroku - co musisz zrobić?

KROK 1

Statut to najważniejszy dokument – określa cele, zasady działania, strukturę władz.

Wzory statutowów znajdziesz m.in. na stronie ngo.pl.

Dla fundacji – statut przygotowuje fundator i

Dla stowarzyszenia – statut przyjmowany jest na zebraniu założycielskim.

statut
ORGANIZACJI

KROK 2

Jeśli tworzysz **stowarzyszenie**, musisz zorganizować spotkanie 7 założycieli (dla stowarzyszenia rejestrowego) podczas którego:

1. przyjmujecie statut – czyli wspólnie głosujecie nad jego treścią.
2. Wybieracie władze stowarzyszenia (np. zarząd i komisję rewizyjną).
3. Podpisujecie uchwały – o powołaniu stowarzyszenia i przyjęciu statutu.
4. Sporządzacie listę założycieli z ich danymi i podpisami.

Dokumenty z zebrania założycielskiego są później potrzebne do rejestracji w KRS.

Dla fundacji – brak zebrania założycielskiego

W fundacji nie ma zebrania, bo nie tworzy jej grupa osób, tylko fundator (lub fundatorzy). Zamiast tego:

1. Fundator składa oświadczenie o ustanowieniu fundacji – u notariusza.
2. Określa w nim cel fundacji i przekazuje majątek początkowy (min. 1 000 zł, lokal, sprzęt).
3. Przygotowuje i podpisuje statut fundacji – z opisem działania, władz, sposobów realizacji celów.
4. Może też powołać pierwszy zarząd (osoby odpowiedzialne za prowadzenie fundacji).

Wszystkie dokumenty składa się potem do KRS wraz z wnioskiem o rejestrację.

zebranie
ORGANIZACJI

»»» KROK 3

Rejestracji dokonujesz przez system elektroniczny:

Portal Rejestrów Sądowych.

Potrzebujesz m.in.:

- **statut organizacji**
- **akt fundacyjny (podpisany u notariusza)**
- **uchwały o powołaniu (dla stowarzyszeń),**
- **dane członków zarządu,**
- **wniosek KRS-W20,**
- **załączniki (KRS-WK, KRS-WM itd.),**
- **dowód opłaty (250 zł dla fundacji i stowarzyszenia rejestrowego;
0 zł dla stowarzyszenia zwykłego).**

KRS

złożenie wniosku do

»»» KROK 4

Po rejestracji Twoja organizacja automatycznie otrzyma **NIP i REGON**, ale:

- Jeśli zatrudniasz pracowników – zgłoś się do ZUS.
- Załóż konto bankowe
- złóż zgłoszenie NIP-8, masz na to 21 dni od rejestracji w KRS
- Zgłoszenie do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych
- Podpisz umowę z biurem rachunkowym, chyba że będziesz rozliczać się samodzielnie się potem do KRS wraz z wnioskiem o rejestrację.

odbiór numeru krs
INNE FORMALNOŚCI

Ważne Informacje przy zakładaniu konta bankowego

Do banku potrzebujesz:

- wypisu z KRS,
- nadanego NIP i REGON,
- statutu,
- dowody osobiste założycieli

Wybierz bank przyjazny NGO (niektóre mają darmowe konta).
W internecie masz mnóstwo porównywarek różnych kont.

Najważniejsze pojęcia dla NGO

Dla tych, którzy stawiają pierwsze kroki w trzecim sektorze – i tych, którzy już działają, ale wciąż gubią się w formalnościach – ten rozdział to małe kompendium podstaw. Zobaczysz, jak wiele ułatwi Ci znajomość tych pojęć: w kontaktach z urzędami, grantodawcami, a czasem... z własnym księgowym ☺

KRS – Krajowy Rejestr Sądowy

To oficjalna baza danych, gdzie rejestrowane są m.in. fundacje i stowarzyszenia.

➡ Po wpisie do KRS Twoja organizacja staje się osobą prawną – może działać formalnie, podpisywać umowy, ubiegać się o granty.

🔑 Numer KRS to coś jak PESEL Twojej organizacji.

NIP – Numer Identyfikacji Podatkowej

Nie obejdziesz się bez niego, jeśli Twoje NGO:

- prowadzi działalność odpłatną
- ma działalność gospodarczą
- zatrudnia pracowników

🔑 Nawet jeśli działasz tylko non-profit – NIP często i tak się przydaje.

👉 Przykład? Chcesz otrzymać darowiznę lub podpisać umowę zlecenie? NIP bywa niezbędny.

REGON – Rejestr Gospodarki Narodowej

Numer nadawany przez GUS (Główny Urząd Statystyczny).

Potrzebny przy:

- zakładaniu konta bankowego
- zatrudnianiu
- aplikowaniu o środki zewnętrzne

🌱 REGON to dowód, że Twoje NGO istnieje w systemie jako jednostka statystyczna.

Działalność statutowa

To serce Twojej organizacji. Wszystko, co robisz dla ludzi, planety, kultury, edukacji – to właśnie działania statutowe.

Może być:

✅ Nieodpłatna

✅ Odpłatna – ale nie może być nastawiona na zysk!

🔑 Kluczowe: wszystko musi być zgodne z Twoim statutem.

Działalność gospodarcza

Tu Twoje NGO może zarabiać pieniądze – np. przez:

- sprzedaż publikacji
- organizację szkoleń
- rękodzieło

⚠ Dochód musi trafić z powrotem do działań statutowych – nie do kieszeni!

📅 Aby prowadzić działalność gospodarczą, trzeba:

- wpisać to w statucie
- spełnić warunki formalne (np. wpis do CEIDG)

Statut

Twój najważniejszy dokument. To wewnętrzna konstytucja NGO. Określa:

- cele i sposoby działania
- strukturę organizacji
- powoływanie zarządu
- zasady podejmowania decyzji

👉 Bez dobrze przygotowanego statutu:

- 🚫 Nie uzyskasz wpisu do KRS
- 🚫 Trudniej będzie działać legalnie i przejrzysto

Obowiązki po rejestracji

Założyłeś już fundację lub stowarzyszenie – gratulacje! 🎉 Ale to dopiero początek przygody. Teraz czas zadbać o formalności, które będą towarzyszyć Waszej organizacji na co dzień. Spokojnie – z tą listą nic Wam nie umknie.

ZMIANY W KRS – nie zapomnij zgłosić!

Twoja organizacja została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS), więc każda większa zmiana wymaga aktualizacji danych.

Co trzeba zgłaszać do KRS?

- ✓ zmiana adresu siedziby
- ✓ zmiana składu zarządu
- ✓ zmiana statutu
- ✓ zmiana nazwy organizacji
- ✓ rozpoczęcie lub zakończenie działalności gospodarczej

Masz 7 dni roboczych od momentu zmiany, żeby złożyć odpowiedni wniosek w KRS. Zrobisz to przez portal prs.ms.gov.pl.

Każda organizacja pozarządowa ma obowiązek prowadzenia pełnej dokumentacji finansowej i merytorycznej.

Oto, co musisz przygotować co roku:

Sprawozdanie finansowe

Obowiązkowe dla każdej organizacji – nawet jeśli:

» NIE OSIĄGNĘLIŚCIE
ŻADNYCH
PRZYCHODÓW

» NIE PROWADZISZ
DZIAŁALNOŚCI
GOSPODARCZEJ

Brak przychodów nie zwalnia z obowiązku sporządzenia sprawozdania.

SPRAWOZDANIA – co, kiedy i do kogo?

Treść	Termin	Miejsce złożenia wniosku
Bilans, rachunek wyników, informacja dodatkowa.	✓ Do 31 marca – sporządzenie i podpisanie sprawozdania ✓ Do 30 czerwca – zatwierdzenie przez właściwy organ ✓ Do 10 lipca – wysyłka do Szefa KAS ✓ Do 15 lipca – wysyłka do KRS (jeśli NGO prowadzi działalność gospodarczą)	
👉 Pamiętaj: każdy z tych kroków jest obowiązkowy!		
<i>UWAGA: wskazane tu obowiązki sprawozdawcze nie dotyczą organizacji, które prowadzą tzw. UEPIK (uproszczona ewidencja przychodów i kosztów)</i>		
Przez system e-Sprawozdania Finansowe do KRS (tylko elektronicznie!)		

Uwaga

Jeśli organizacja ma status OPP (Organizacji Pożytku Publicznego), obowiązki są rozszerzone – m.in. publikacja sprawozdań na stronie internetowej. każda fundacja ma obowiązek złożyć sprawozdanie z działalności do ministra sprawującego nad nią nadzór - należy je wysłać najpóźniej do końca roku.

Roczne rozliczenia podatku dochodowego

Każda organizacja pozarządowa musi – na odpowiednim formularzu CIT-8 – złożyć do urzędu skarbowego rozliczenie z podatku dochodowego od osób prawnych za dany rok do 31 marca następnego roku. Dotyczy to także tych organizacji, które są zwolnione z płacenia tego podatku.

Deklaracja dotycząca darowizn

Organizacje pozarządowe, które otrzymały darowizny, mają obowiązek wykazać je w formularzu CIT-D, składanym do 31 marca jako załącznik do deklaracji CIT-8.

Jeśli:

- *wartość jednej darowizny od osoby prawnej przekracza 15 000 zł, lub*
- *łączna wartość darowizn od jednego darczyńcy w ciągu roku przekracza 35 000 zł, to w formularzu należy wskazać dane darczyńcy.*

To ważne z punktu widzenia przejrzystości i zgodności z przepisami podatkowymi.

KSIĘGOWOŚĆ – samodzielnie czy z pomocą?

Masz dwie opcje:

♦ Samodzielna księgowość (jeśli czujesz się na siłach)

Dla bardzo małych organizacji (np. bez działalności gospodarczej, z jednym projektem w roku) możliwe jest samodzielne prowadzenie uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów (UEPIK) – ale tylko po spełnieniu warunków. Trzeba to zgłosić do urzędu skarbowego!

♦ Biuro rachunkowe / księgowy

To najczęstsze rozwiązanie. Doświadczona osoba pomoże Ci uniknąć błędów, których konsekwencje bywają kosztowne. Dobrze, jeśli ma doświadczenie w obsłudze NGO – nie każda księgowość zna specyfikę organizacji non-profit.

TIP: Prowadź porządną dokumentację od pierwszego dnia – rachunki, umowy, listy obecności, protokoły. Później naprawdę sobie za to podziękujesz!

WAŻNE TERMINY – jeśli zatrudniasz pracowników

Jeśli Twoja organizacja w ciągu roku zatrudniała osoby na umowę o pracę, zlecenie lub dzieło, masz obowiązki wobec urzędu skarbowego:

Do 31 stycznia

Złóż formularz PIT-4R – to zbiorcze zestawienie zaliczek na podatek dochodowy odprowadzanych w ciągu roku.

Do końca lutego

Każda osoba, z którą była zawarta umowa, powinna otrzymać swój PIT-11 – informację o dochodach i zaliczkach na podatek dochodowy, które organizacja odprowadziła w jej imieniu.

Podatki i składki ZUS pracodawcy

Jeśli Twoja organizacja zatrudnia ludzi – niezależnie, czy na umowę o dzieło, zlecenie czy o pracę – musisz pamiętać o comiesięcznych rozliczeniach z urzędem skarbowym.

👉 Zaliczki na podatek dochodowy (PIT) trzeba przekazywać do 20. dnia każdego miesiąca – za poprzedni miesiąc.

Z kolei jeśli zatrudniasz kogoś na umowę o pracę albo zlecenie, dochodzi jeszcze obowiązek rozliczenia składek ZUS. Chodzi m.in. o:

- składki zdrowotne,
- składki społeczne,
- składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

👉 Te dane trzeba przekazać do ZUS-u do 15. dnia miesiąca – również za miesiąc poprzedni. Robi się to najczęściej przez program Płatnik, z którego korzystają księgowie.

Zgłoszenie pracownika do ZUS

Jeśli zatrudniasz kogoś na umowę o pracę albo umowę zlecenie, to w wielu przypadkach masz obowiązek zgłosić tę osobę do ZUS. Kiedy?

Masz na to 7 dni od daty podpisania umowy – czyli od momentu rozpoczęcia zatrudnienia, a nie od dnia wypłaty wynagrodzenia.

Ten obowiązek dotyczy przede wszystkim osób, które:

- nie mają innej pracy na etat,
- skończyły 26 lat,
- nie są studentami.

JEŚLI ZATRUDNIASZ KOGOŚ NA STAŁE (CZYLI BEZ PRZERW), WYSTARCZY, ŻE ZGŁOSISZ TĘ OSOBĘ RAZ – PRZY PIERWSZYM ZATRUDNIENIU.

Pierwszy rachunek bankowy – jak wybrać, na co uważać?

Konto dla NGO

Zakładając fundację lub stowarzyszenie, musisz otworzyć rachunek bankowy na organizację – to absolutna podstawa. Nie możesz używać konta prywatnego, nawet jeśli dopiero zaczynacie i wszystko robicie „na słowo honoru”. Banki i urzędy tego nie akceptują, a przyrzeczność finansów to klucz do zaufania (i dotacji!).

Konto musi być otwarte na organizację, czyli na fundację lub stowarzyszenie – z jej nazwą i numerem KRS.

♦ Wiele banków oferuje konta specjalnie dla NGO.

 TIP: Niektóre banki oferują bezpłatne konta dla organizacji – warto poszukać lokalnych oddziałów wspierających trzeci sektor.

Różnią się warunkami – sprawdź, czy są opłaty za:

- prowadzenie konta
- przelewy internetowe
- kartę debetową
- wypłaty z bankomatu

Dokumenty

Przygotuj się – to nie tak proste jak z kontem prywatnym. Oto, co zazwyczaj będzie wymagane:

- Odpis z KRS (lub decyzja o wpisie do rejestru stowarzyszeń)
- Statut organizacji
- Uchwała o powołaniu zarządu
- Dane i dokumenty tożsamości osób upoważnionych do korzystania z konta (najczęściej członkowie zarządu)
- Numer NIP i REGON
- Wniosek o otwarcie konta (dostępny w banku)

 Wskazówka: Niektóre banki wymagają obecności wszystkich członków zarządu przy podpisywaniu umowy – upewnij się wcześniej!

- ♦ Sprawdź, czy bank umożliwia łatwe dodawanie pełnomocników (np. księgowej).
- ♦ Ustal, kto ma dostęp do konta i na jakich zasadach – można to zapisać w uchwale zarządu.
- ♦ Jeśli planujesz działania międzynarodowe, upewnij się, że konto obsługuje przelewy zagraniczne.

CHECKLISTA: Zakładam NGO, czy mam wszystko?

Przygotowujesz fundację lub stowarzyszenie? Zaznacz wszystko, co już zrobione
– to pomoże Ci nie pogubić się w papierach i procedurach 😊

ETAP 1 – DECYZJA I PRZYGOTOWANIE

- ☐ Wybrałem/am formę prawną: fundacja / stowarzyszenie
- ☐ Określiłem/am cele działalności
- ☐ Ustaliłem/am nazwę organizacji
- ☐ Przygotowałem/am statut organizacji
- ☐ Zgromadziłem/am odpowiednie osoby:
 - fundator (dla fundacji)
 - minimum 7 osób założycieli (dla stowarzyszenia)
- ☐ (dla fundacji) Ustanowiłem/am majątek początkowy (min. 1 000 zł .jeśli planujesz prowadzić działalność gospodarczą, wydziel część tego majątku (min. 1 000 zł) jako majątek przeznaczony na działalność gospodarczą – musi to być wyraźnie wskazane w statucie.

ETAP 2 – ZEBRANIE I FORMALNOŚCI

- ☐ (dla stowarzyszenia) Zorganizowałem/am zebranie założycielskie
- ☐ (dla stowarzyszenia) Spisałem/am protokół zebrania i uchwały
- ☐ Wybrałem/am **zarząd i (jeśli trzeba) komisję rewizyjną**
- ☐ Wypełniłem/am wniosek KRS (elektronicznie przez PRS)
- ☐ Przygotowałem/am załączniki
- ☐ Wpłaciłem/am opłatę sądową (250 zł lub 0 zł dla stowarzyszenia zwykłego)
- ☐ Dołączyłem/am podpisany statut, uchwały, listę założycieli
- ☐ Wysłałem/am zgłoszenie online do KRS

ETAP 3 – PO REJESTRACJI

- ☐ Odebrałem/am wpis do KRS (listownie lub online)
- ☐ Otrzymałem/am **NIP i REGON** z urzędów (automatycznie)
- ☐ (jeśli zatrudniam) Zgłosiłem/am organizację do **ZUS**
- ☐ (jeśli mam konto bankowe) Złożyłem/am zgłoszenie **NIP-8**
- ☐ Otworzyłem/am **konto bankowe** dla organizacji
- ☐ Zgłosiłem/am się do **urzędu skarbowego** (jeśli planuję działalność odpłatną lub gospodarczą)
- ☐ Zgłosiłem/am informację do CRBRZ

DODATKOWE RZECZY, O KTÓRYCH WARTO PAMIĘTAĆ

- ☐ Założyłem/am organizacyjny e-mail i stronę internetową
- ☐ Przygotowałem/am logo i identyfikację wizualną
- ☐ Zgłosiłem/am się do lokalnej sieci NGO (np. LOWES, COP)
- ☐ Mam pierwsze pomysły na projekty, partnerstwa lub granty
- ☐ Znam stronę fundacjapronova.org i korzystam z niej regularnie! ☺ ☺ ☺

Dodatki

Lista przydatnych linków

WZORY DOKUMENTÓW – GDZIE ICH SZUKAĆ?

Nie musisz wymyślać wszystkiego od zera. Wiarygodne i aktualne wzory znajdziesz tutaj:

- ✓ ngo.pl – Strefa wiedzy dla NGO
- ✓ Portal Rejestrów Sądowych
- ✓ [Serwis OPP.gov.pl](https://serwis.opp.gov.pl)
- ✓ Lokalny Ośrodek Wsparcia (LOWES) w Twoim mieście
– np. Gdańsk ma świetne Centrum Organizacji
Pozarządowych

Co dalej?

Zapowiedź Części II i III przewodnika

Masz już za sobą pierwsze kroki – formalności, rejestrację i podstawy działania organizacji społecznej. To dopiero początek! Przed Tobą kolejne etapy, które są równie ważne – a może nawet ważniejsze – dla przetrwania i rozwoju Twojej fundacji lub stowarzyszenia.

W Części II przewodnika zajmiemy się najczęstszym pytaniem każdej NGO:

Skąd brać kasę?

Pokażemy Ci szeroki przegląd źródeł finansowania: od dotacji publicznych, przez 1,5% podatku i darowizny, po współpracę z biznesem i działalność gospodarczą.

Dowiesz się:

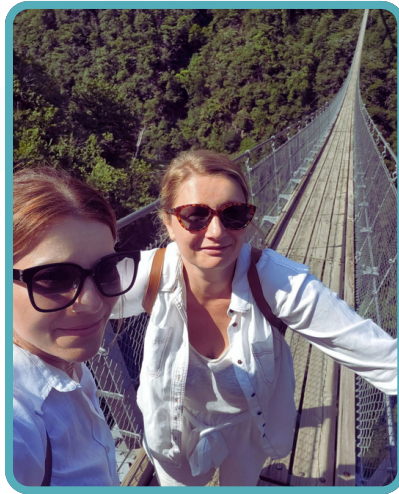
- Jak legalnie zarabiać w NGO i co wolno, a czego nie,
- Jak analizować ogłoszenia o konkursach i pisać projekty, które naprawdę mają szansę na finansowanie,
- Jak mówić o swojej organizacji, żeby przyciągać darczyńców i wolontariuszy – i nie zniechęcać ich po drodze.
- Do tego praktyczne checklisty, przykłady, błędy, których warto unikać, i garść inspiracji z życia.

Część III to zbiór konkretnych narzędzi i dodatków, które pomogą Ci działać sprawniej i pewniej:

- Lista linków, baz danych, wzorów dokumentów,
- Checklista przed wysłaniem projektu – co warto sprawdzić, zanim klikniesz „Wyślij”,
- Miejsce na Twoje notatki, pomysły, kontakty, które możesz uzupełniać w trakcie pracy z przewodnikiem.

Przejdźmy razem do kolejnej części – praktycznej, konkretnej i maksymalnie pomocnej dla każdej działającej fundacji i stowarzyszenia.

Czas przekuć dobre chęci w skuteczne działanie.

Wierzimy, że przy odpowiednim zaangażowaniu i konsekwentnym działaniu możesz w ciągu kilku lat zbudować organizację, która realnie zmienia rzeczywistość. Każdy krok, który podejmiesz, przybliży Cię do nowych możliwości – także tych związanych z pozyskiwaniem dofinansowań i rozwojem Twojej inicjatywy.

Trzymamy za Ciebie kciuki i życzymy powodzenia – świat naprawdę potrzebuje takich osób jak Ty.

Z pozdrowieniami,

Natalia, Justyna i Wróżka Pronova

Zeskanuj kod

"Bądź zmianą, którą pragniesz ujrzeć w świecie"
Mahatma Gandhi

